

Střípky z minulosti ... 80. výročí existence současné školní budovy

část I.: ZŠ v Bojanově za první československé republiky (1928 -1938)

Současná budova Základní školy v Bojanově slaví narozeniny. Měřeno lidským věkem je školní budova staříčkou dámou, jejíž věk už není slušné prozrazovat. My však učiníme výjimku. Tehdejším prezidentem byl Tomáš Garrigue Masaryk, hospodářská krize z roku 1929 ještě nebyla zdaleka zažehnána, české školství a české pivo patřily k nejlepším na světě. Letos se školní budova „dožila“ kulaté osmdesátky. Z Hradu na nás shlíží prezident Václav Klaus, jak to dopadne s krizí a českým školstvím, nikdo netuší, naštěstí pivo je výborné pořád.

Nedočkávatým žákům prvně otevřela svou náruč v září roku 1932. Cesta k existenci současné budovy však započala již o čtyři roky dříve. V roce 1928 bylo výnosem Zemské školské rady v Praze povoleno zřízení zdejší měšťanské školy. Měšťanská škola začala vedle školy obecné (dnešní 1. stupeň) fungovat ve školním roce 1929/1930. Při této příležitosti se konala slavnost. Dokonce byl poslán pozdravný telegram prezidentu Masarykovi.

Chybělo však adekvátní zázemí, vhodná a reprezentativní budova. Vlastní budovy se škola dočkala v roce 1932, přičemž pozemky byly vybrány již dávno.

Jednalo se o dvě parcely patřící Josefu Novákovi a Františku Pilařovi. Obec Bojanov věnovala na výstavbu budovy ohromnou sumu, která činila více než jeden milion korun.

Místní školská rada vybírala ze tří návrhů, a to od pánů architektů Vahaly a Ježka (oba působili v Praze) a pana stavitele Kleina z Hlinska.

Zvítězil návrh Ing. Vladimíra Ježka, odborný dozor nad stavbou byl svěřen třetímu z účastníků výběrového řízení, tedy Františku Kleinovi.

Počáteční euforie brzy opadla, budování nových školních prostor bylo provázeno různými obtížemi. Například tehdejší ředitel školy Václav Štědrý si školskému radovi postěžoval, že se nachází v zoufalé situaci, neboť byla stavba

budovy „skoro 2 léta přerušena“ a on musí čelit „odporu obce, která by školu raději zničila.“ Kvůli stavbě školy došlo dokonce k soudnímu sporu, a to mezi obcí a panem Emilem Dostálem, stavitelem z Heřmanova Městce, který uplatňoval uhrazení pohledávky „za částku cihel na měšťanskou školu v ceně 48 012, 15 Kč s 6% úrokem od 1. září 1930“.

V premiérovém školním roce 1932/1933 byl začátek vyučování posunut na 19. září, neboť bylo zapotřebí dokončit stavitelské práce na chodbách a toaletách. Práce finišovaly i na podobě hlavního vchodu. Obecná škola (do té doby sídlící ve staré budově – dnes zde najdete např. Českou poštu) se do nové budovy přestěhovala o rok později. Tehdy se v budově nacházelo 7 učeben, ředitelna, tělocvična, 2 kabiny, pracovna, kuchyňka a jídelna pro dívky, byty pana ředitele a školníka. Stavba byla včetně fasády dokončena ve školním roce 1938/1939, tedy v době, kdy naši vlast obsadilo nacistické Německo.

Škola byla odjakživa kulturním centrem celé obce. Mezi nejvýznamnější počiny dětí a učitelů ZŠ Bojanov za trvání první československé republiky bezesporu patří slavnostní rozsvícení vánočního stromu v roce 1928. Školní mládež se účastnila i tzv. Masarykovy vatry u příležitosti jeho 86. narozenin (7. 3. 1936). V průvodu měly děti celkem význačné postavení - šly vpředu hned za státní vlajkou.

Samotní učitelé nestáli stranou, naopak. Například v roce 1928 byl zásluhou řídicího učitele Josefa Burši založen pěvecký sbor. Dále byli členy řady místních spolků – Sokol, Orel apod.

Tímto bych chtěla poprosit všechny bývalé absolventy, zda by zapůjčili fotografie ze školních let strávených v Bojanově. Cílem je vytvořit rozsáhlý fotografický archiv mapující historii bojanovské základní školy. Předem děkuji.

Lenka Simonová

Více informací naleznete ve sborníku vydaném u příležitosti 80. výročí existence současné školní budovy (1932 - 2012).

PŘÍŠTĚ: Bojanovští hasiči - II. díl (1939 - 1989)